

Βασιλική Αρβανιταντώνη
Υπεύθυνη Πολιτιστικών Θεμάτων Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πειραιά
(Απόσπασμα από το βιβλίο της: «Προγράμματα Πολιτιστικών Θεμάτων για την Πρωτοβάθμια εκπαίδευση – Θεματικοί άξονες: Πολιτιστική Παράδοση – Λογοτεχνία». Εκδόσεις Κιβωτός 2010

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΦΟΡΕΩΝ

Για την καλύτερη υλοποίηση ενός πολιτιστικού προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί μπορούν να δανείζονται από πολιτιστικούς φορείς (Μουσεία, Εφορείες κ.ά): εκπαιδευτικούς φακέλους, μουσειοσκευές, εκπαιδευτικό υλικό σε ψηφιακή μορφή, ή άλλο εκπαιδευτικό υλικό ή να προμηθευτούν τα παραπάνω, αν υπάρχουν, από τα αντίστοιχα μουσεία ή επιλεγμένα βιβλιοπωλεία.

Επίσης, σε αρκετούς πολιτιστικούς φορείς υπάρχει το υλικό τους στην ιστοσελίδα τους (εκπαιδευτικοί φάκελοι, μουσειοσκευές κ.ά.) όπως : Υπηρεσία Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως <http://ysma.culture.gr>, καθώς επίσης ένα μέρος από το υλικό του προγράμματος «Μελίνα» υπάρχει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού www.culture.gr → Μεγάλα Προγράμματα → πρόγραμμα «Μελίνα»).

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΦΑΚΕΛΟΙ

Οι εκπαιδευτικοί φάκελοι περιέχουν κυρίως έντυπα για τον εκπαιδευτικό και το μαθητή και εμπλουτίζονται με διαφάνειες, ταινίες, μουσική, εκπαιδευτικά παιχνίδια, κ.ά.

«**Αγών : το πνεύμα τής άμιλλας στην αρχαία Ελλάδα**». Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠ.ΠΟ.), Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Αρχαία Αγορά των Αθηνών**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Μουσών Δώρα : η μουσική και ο χορός στην αρχαία Ελλάδα**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Το θέατρο στην αρχαία Ελλάδα - Κωμωδία**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Μινωικός Πολιτισμός**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998

«**Μυκηναϊκός Πολιτισμός**». ΥΠ.ΠΟ. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998

«**Στα ίχνη της γραφής**». ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

«**Κως: Ασκληπιείο**». ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας
«**Ανακαλύπτοντας την ιστορία μέσα από τις πηγές... με αφορμή ένα μνημείο και ένα χαρτονόμισμα**». Ο ναός της Καπνικαρέας και η απεικόνισή του πάνω σε ένα χαρτονόμισμα της κατοχής. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας
«**Ο Πολιτισμός ως μέσον κοινωνικής ένταξης, μια διαπολιτισμική προσέγγιση**» Κύκλος εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας
«**Παραδοσιακή ζωή και τέχνη**». Μουσείο Μπενάκη (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996)
«**Εθιμικός κύκλος**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Το ελληνικό Δωδεκάημερο**». Μουσείο Μπενάκη – Εκπαιδευτικά προγράμματα, 2002 (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1995)
«**Έθιμα του Πάσχα**». Μουσείο Μπενάκη (ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996)
«**Φορεσιά**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Αρχιτεκτονική**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Ζωγραφική**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Καλλιέργειες και επαγγέλματα**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Καθημερινή ζωή**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Παραδοσιακή Τέχνη**». Μουσείο Μπενάκη, ΥΠ.Ε.Π.Θ, ΥΠ.ΠΟ, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996
«**Μονοπάτια του Βυζαντίου**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Νεοελληνική ζωγραφική από το 19^ο στον 20^ο αιώνα**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Ο Αγώνας της Ανεξαρτησίας στο χαρτί και στο μουσαμά, μέσα από τις συλλογές του Μουσείου Μπενάκη**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Ταξιδεύοντας στην αρχαία Ελλάδα**». Μουσείο Μπενάκη – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Οι συλλογές του Αντώνη Μπενάκη**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Μπενάκη, 1990
«**Ακρόπολη. Ο Βράχος και τα μνημεία του**». ΥΣΜΑ, Α'ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, Πρόγραμμα Μελίνα, 1999
«**Άνθρωποι, Λιοντάρια και Χρυσός**» (Μυκηναϊκός Πολιτισμός). Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Πρόγραμμα Μελίνα, 1999
«**Το χαμόγελο του κούρου**». Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
«**Μια φορά κι έναν καιρό ένας αγγειοπλάστης**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Καθημερινή ζωή στην αρχαία Ελλάδα**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Εικόνες από τη Μυθολογία**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Αρχαία Κυπριακή Τέχνη**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Νεολιθικός Πολιτισμός**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Μινωικός Πολιτισμός**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Η Μακεδονία από τους Μυκηναϊκούς χρόνους ως το Μ. Αλέξανδρο**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Ο κόσμος των σπηλαίων**». ΥΠ.ΠΟ – Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας, 1998

«**Η ιστορία του νομίσματος**». Νομισματικό Μουσείο
«**Ψηφίδες του Βυζαντίου**». Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, Πρόγραμμα Μελίνα, 2001
«**Ιερά αντικείμενα στο μικροσκόπιο**». Δ/ση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων, 2001
«**Γλυπτική, Εικόνες, Τοιχογραφίες, Κεραμική, Μικροτεχνία, Άμφια, Εκκλησιαστική αρχιτεκτονική**». Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών, 2001
«**Από τον αρχαίο κόσμο στον βυζαντινό**». Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο Αθηνών, Πρόγραμμα Μελίνα, 2001
«**Βούρλα σου φέρνω, καλάθι μου πλέκεις**». Δ/ση Λαογραφικού Πολιτισμού, Πρόγραμμα Μελίνα, 1998
«**Ανεμόμυλοι**». Δ/ση Λαογραφικού Πολιτισμού, Πρόγραμμα Μελίνα, 2000
«**Του Μουσείου τα μιλήματα**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 1988.
«**Οι συλλογές του Μουσείου Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης**». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού – Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης
«**Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;**». Ναυτικό Μουσείο, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996
«**Γαλανόλευκη η θωριά σου... Ελληνικές σημαίες στο Εθνικό Ιστορικό Μουσείο**». Εθνικό Ιστορικό Μουσείο, 2002

ΜΟΥΣΕΙΟΣΚΕΥΕΣ

Με τις μουσειοσκευές τα προγράμματα εμπλουτίζονται με τρόπο πρωτότυπο και δημιουργικό. Περιέχουν βιβλία, διαφάνειες, παιχνίδια, προπλάσματα μνημείων κι αντίγραφα αντικειμένων ενός μουσείου, ένα ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό υλικό για την τάξη είτε ως υλικό προετοιμασίας επίσκεψης σε ένα μουσείο είτε ως υλικό εναλλακτικής μάθησης και γνωριμίας με τα αντικείμενα ενός μουσείου σε περίπτωση αδυναμίας επίσκεψης.

«**Η ζωφόρος του Παρθενώνα**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1989, 2001
«**Αρχαία ελληνικά μουσικά όργανα**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1990
«**Αρχαία ελληνική ενδυμασία**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1990
«**Λιθοξοϊκή**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1991
«**Πάμε στην Ακρόπολη**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1991, 2001
«**Ένας αρχαίος ναός**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ- Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, 1992, 2001
«**Το Δωδεκάθεο**». ΥΣΜΑ- Α΄ ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, Πρόγραμμα Μελίνα 1997
«**Ελληνικοί παραδοσιακοί κεφαλόδεσμοι**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Το κασελάκι του αγιογράφου**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Ελληνικά λαϊκά παιχνίδια**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Η γλώσσα της μοντέρνας ζωγραφικής**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Χαρακτική**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Η ζωή στην παλιά Αθήνα**». Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
«**Κυκλαδικός Πολιτισμός**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«**Το ένδυμα στην αρχαία Ελλάδα**». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης

«Κυκλαδικός Πολιτισμός». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«Αρχαία Κεραμική». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«Παίζοντας στην αρχαία Ελλάδα». Ίδρυμα Ν. Γουλανδρή – Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης
«Η τέχνη του πηλού». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής, 1997
«Με αφορμή μια στάμνα». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής, 1997
«Το μπαουλάκι της Πανδώρας». (ελληνικός λαϊκός πολιτισμός). Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 1988
«Καλησπέρα σας πέρα για πέρα! Η παράσταση αρχίζει...». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Πρόγραμμα Μελίνα, 1996
«Ένα εργαλείο που το 'λέγαν αργαλειό». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, Πρόγραμμα Μελίνα, 1997
«Το κέντημα είναι γλέντημα». Δ/ση Λαϊκού Πολιτισμού, Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης, 2001
«Ζωγραφίζω το δέντρο». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
«Ζωγραφίζω τη θάλασσα». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
«Ζωγραφίζω το ζώο». Μουσείο Ελληνικής Παιδικής Τέχνης
«Ολυμπιακοί Αγώνες – Τότε και τώρα». Παιδικό Μουσείο
«Ο Καραγκιόζης». Παιδικό Μουσείο
«Κρυμμένα παιδιά στην Ελλάδα της Κατοχής». Εβραϊκό Μουσείο
«Ολοκαύτωμα». Εβραϊκό Μουσείο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΣΕ ΨΗΦΙΑΚΗ ΜΟΡΦΗ

«Η ελληνική γραφή». (Cd-rom). Επιγραφικό Μουσείο, 2000
«Ελληνικά λαϊκά μουσικά όργανα». (Cd-rom). Σύλλογος «Φίλοι της Μουσικής» - Μεγάλη Μουσική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, Λίλιαν Βουδούρη
«Ολυμπιακοί Αγώνες δια μέσου των αιώνων». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«Αναζητώντας το Μέγα Αλέξανδρο». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«Ο μαγικός περίπατος του Ζαχαρία Απορία στους Δελφούς». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«Ιστορικά και γλωσσικά μνημεία του πολιτισμού μας». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«Διαδρομές στην ιστορία της Αθήνας». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«4.000 χρόνια ελληνικής φορεσιάς». Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού
«Αρχαίων και βυζαντινών γεύσεις». Οι διατροφικές συνήθειες στον ελλαδικό χώρο από τα προϊστορικά έως και τα βυζαντινά χρόνια. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας
«Αθηναίων πολιτεία». Η γέννηση και η εξέλιξη του δημοκρατικού πολιτεύματος στην Αθήνα των κλασικών χρόνων. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας
«Παίζοντας στο αρχαίο θέατρο». Εκπαιδευτικό υλικό για μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. ΥΠ.ΠΟ, Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων & Επικοινωνίας

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σήμερα πολλά μουσεία της χώρας μας εφαρμόζουν εκπαιδευτικά προγράμματα με προετοιμασία των μαθητών και του εκπαιδευτικού πριν την επίσκεψη στο χώρο, με επιλογή συγκεκριμένου θέματος, υλικού, εκθεμάτων που έχουν άμεση σχέση με το αναλυτικό πρόγραμμα ή με τα ενδιαφέροντα των μαθητών. Η όλη διαδικασία γίνεται κυρίως με τη συμμετοχή των μαθητών έτσι ώστε να γίνεται βιωματική προσέγγιση της γνώσης. Πολλοί εκπαιδευτικοί φάκελοι και μουσειοσκευές βασίζονται σε αντίστοιχα εκπαιδευτικά προγράμματα.

Τα προγράμματα ενδέχεται να αλλάζουν γι' αυτό συνιστάται να επικοινωνούν οι εκπαιδευτικοί με τον αντίστοιχο φορέα, στις αρχές κάθε σχολικής χρονιάς.

Ενδεικτικοί πολιτιστικοί φορείς που εφαρμόζουν εκπαιδευτικά προγράμματα:

- **Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο.** Γραφείο Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (προγράμματα και για άτομα με αναπηρίες). Βασιλίσσης Σοφίας 22, Αθήνα. Τηλ. 210 7231985. www.byzantinemuseum.gr
- **Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων.** Μπουμπουλίνας 20-22, Αθήνα. Τηλ. 210 3304028-030-877-878
- **Διεύθυνση Λαϊκού Πολιτισμού.** Ερμού 17, Αθήνα. Τηλ. 210 3232948, 210 3235562
- **Εβραϊκό Μουσείο.** Νίκης 31, Αθήνα. Τηλ. 210 3225582. www.jewishmuseum.gr
- **Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο.** (προγράμματα και για άτομα με αναπηρίες) Τοσίτσα 1, Αθήνα. 10682 Τηλ.2108217724, 2108217717, φαξ: 210821357 <http://www.namuseum.gr/>
- **Εθνικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης.** Λεωφ. Καλλιρρόης και Αμβρ. Φραντζή (πρώην ΦΙΞ), Αθήνα. Τηλ. 210 9242111-2 www.emst.gr/
- **Ελληνική Εταιρεία Καλλιτεχνικών προγραμμάτων ατόμων με ειδικές ανάγκες. Very Special Arts Hellas.** Δάφνης 8, Ζωγράφου. Τηλ. 210 7710847. www.vsarts.org/x372.xml
- **Επιγραφικό Μουσείο.** Τοσίτσα 1, Αθήνα. Τηλ. 210 8217637, 8232950
- **Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων.** Καλλισπέρη 30, Αθήνα. Τηλ.210930894, 2109239038
- **Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας και Σπηλαιολογίας.** Αρδηττού 34β, Αθήνα. Τηλ.210923235
- **1^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.** Πολυγνώτου 2, Αθήνα. Τηλ.210 3213571, 3217232
- **2^η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων.** Κλειψύδρας 2, Αθήνα. Τηλ. 210 3218075, 3213619
- **Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού-Ελληνικός Κόσμος.** Πειραιώς 254, Ταύρος. Τηλ. 2122540000. www.ime.gr www.fhw.gr
- **Κέντρο Μελέτης Νεώτερης Κεραμικής «Ίδρυμα Γ. Ψαροπούλου».** Μελιδώνη 4-6, Κεραμεικός, Αθήνα. Τηλ. 210 3318491-5. www.potterymuseum.gr
- **Μουσείο Αφής.** Δοϊράνης 198, Καλλιθέα. Τηλ. 2109415222. www.tactualmuseum.gr
- **Μουσείο Ελληνικής Λαϊκής Τέχνης.** Κυδαθηναίων 17, Πλάκα. Τηλ. 210 3229031, 3239813 www.melt.gr/
- **Μουσείο Ιστορίας της Ελληνικής Ενδυμασίας.** Δημοκρίτου 7, Κολωνάκι. Τηλ. 210 3629513, 3616690
- **Μουσείο Κυκλαδικής Τέχνης «Ίδρυμα Ν.Π. Γουλανδρή».** Τμήμα Εκπ/κων Προγραμμάτων. Νεοφύτου Δούκα 4, Αθήνα. Τηλ. 210 7239438, 7228321-3. www.cycladic-m.gr
- **Μουσείο Λαϊκής Τέχνης και Παράδοσης.** Χατζημηγάλη 6, Πλάκα. Τηλ. 2103243972, 3243987
- **Μουσείο Μπενάκη– Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.** Κουμπάρη 1 και Βασ. Σοφίας 17, Αθήνα. Τηλ. 210 3671043-4 www.benaki.gr
- **Ναυτικό Μουσείο της Ελλάδος.** Ακτή Θεμιστοκλέους, Φρεαττύδα, Πειραιάς.

Τηλ. 210 4516264, 4516822, 4286430

- **Νομισματικό Μουσείο.** Ελ. Βενιζέλου 10-12, Αθήνα. Τηλ. 210 3643774, 210 3632057
- **Ταχυδρομικό και Φιλοτελικό Μουσείο.** Πλατεία Σταδίου 5 & Φωκιανού, Αθήνα. Τηλ. 210 7519042, 7519066. www.postalmuseum.gr
- **Υπουργείο Πολιτισμού. Δ/ση Μουσείων Εκθέσεων & Εκπαιδευτικών προγραμμάτων – Τμήμα Εκπαιδευτικών προγραμμάτων & Επικοινωνίας.**
Πρυτανείου 9, Πλάκα. Τηλ.2103310474
- **Υπηρεσία Συντηρήσεως Μνημείων Ακροπόλεως σε συνεργασία με την Α' ΕΠΚΑ-Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως.** Μακρυγιάννη 2-4, Αθήνα. Τηλ. 2109239186
<http://ysma.culture.gr>

Άλλα μουσεία για επίσκεψη

- **Εθνικό Ιστορικό Μουσείο.** Μέγαρο Παλαιάς Βουλής. Σταδίου 13, Αθήνα. Τηλ. 210 3237617, 3237315, 3226370, 3222266. www.nhmuseum.gr
- **Θωρηκτό «Γ. Αβέρωφ».** Τροκαντερό, Παλαιό Φάληρο. Τηλ. 210 9836530
- **Μουσείο Αρχαίας Αγοράς.** Αδριανού 24, Αθήνα. Τηλ. 210 3210185. (σχετικό εκπ/κο πρόγραμμα εφαρμόζει στο χώρο, το Τμήμα Εκπ/κων Προγραμμάτων του ΥΠ.ΠΟ, Πρυτανείου 9, Πλάκα. Τηλ.2103310474)
- **Μουσείο Ηλεκτρικού Σιδηροδρόμου.** Σταθμός ΗΣΑΠ Πειραιά, τηλ. 210 4147552, φαξ. 2104121687
- **Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης.**(Παράρτημα Μουσείου Μπενάκη). Αγ. Ασωμάτων 22 & Διπύλου 12, Αθήνα. Τηλ. 2103225550 www.benaki.gr/collections/islamic/gr/
- **Μουσείο Κεραμικού.** Ερμού 148, Αθήνα. Τηλ. 210 3463552
- **Μουσείο και Κέντρο Μελέτης Ελληνικού Θεάτρου.** Ακαδημίας 50, Αθήνα. Τηλ 210 3629430, 3637453 www.theatremuseum.gr
- **Μουσείο Λαϊκών Οργάνων.** Διογένους 1-3, Αθήνα. Τηλ. 210 3254119, 3254129
- **Νομισματικό Μουσείο.** Λεωφ. Ελ. Βενιζέλου (Παν/μίου) 12, Αθήνα. Τηλ. 210 3643774, 3612190. www.nma.gr
- **Πολεμικό Μουσείο.** Βασ. Σοφίας & Ριζάρη 2, Αθήνα. Τηλ. 210 7215035, 7244464, 7290543-4
- **Σιδηροδρομικό Μουσείο Αθηνών.** Σιώκου 4, Αθήνα. Τηλ. 210 5126295, 5246580.
www.sfs.gr